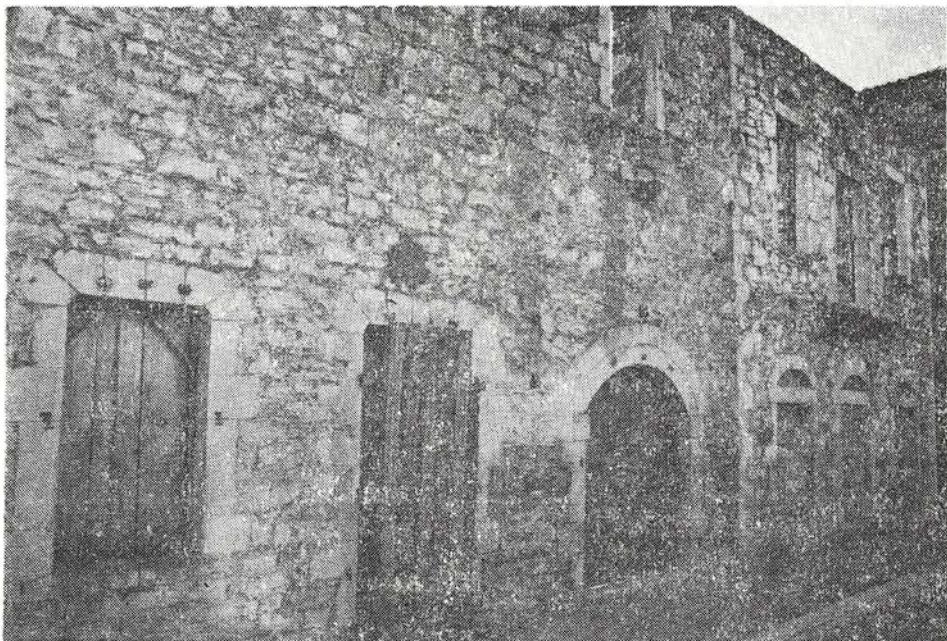
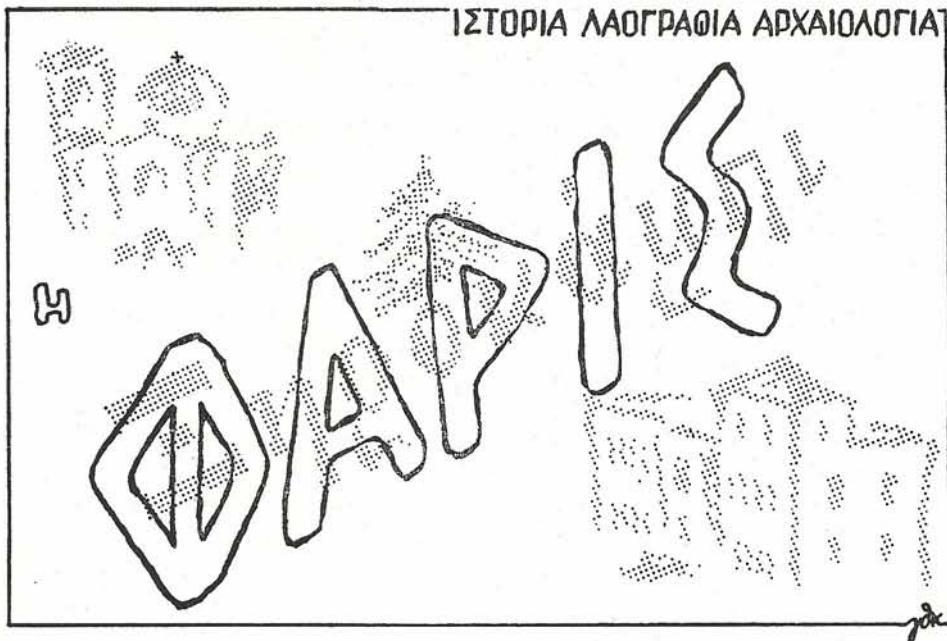

ΙΣΤΟΡΙΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'

ΤΕΥΧΟΣ 28ο

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2001

Η ΦΑΡΙΣ

Εκδίδεται από τόν Σύλλογο Αποφοίτων Σχολείων Φάριδος
ΕΔΡΑ : Ξηροκάμπι Σπάρτης

Συντακτική Επιτροπή: Γεώργ. Θ. Καλκάνης, Θεόδ. Σ. Κατσουλάκος, Παναγ. Η. Κομνηνός

Επιμελητής έκδοσης: Σταύρος Θ. Κατσουλάκος, Συρακουσών 101,
Λαμπρινή, Αθήνα, τηλ. (01) 25 15 864

Ταμίας: Ιωάννης Π. Κονίδης, Ξηροκάμπι, τηλ. (0731) 35 029

ΣΥΝΔΡΟΜΗ:

Εσωτερικού ετήσια Δραχμές 1.500
Εξωτερικού ετήσια Δολλάρια Η.Π.Α. 25

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Θ. Σ. Κατσουλάκον, Η πολιτισμική κληρονομιά	3
Δρος Πέπης Γαβαλά, Γ. Α. Κ.- Αρχεία Νομού Λακωνίας....	4
N. Μπουραζέλη, Η γέφυρα Λάπτανi	8
Σ. Λ. Μυλωνάκον, Το σχολαρχείο και οι μαθητές του.....	10
X. K. K., Δάσκαλε, σ' ευχαριστούμε	11
Γιώτας Λαμπριανάκον-Βορβή, Χριστούγεννα.....	12
N. Καπετανάκον, Ελεγεία	13
Από τη δραστηριότητα του Συλλόγου Κυριών Ξηροκαμπίου ..	14
Γ. Δ. Καπετανάκον, Ο επιτάφιος της Ελένης.....	15
Δ. Γ. Λάσκαρη, Γεώργιος Σολωμός του Στρατήγη	16
Θ. Σ. Κατσουλάκον, Στη Γεωργία Ανδριανοπούλου -Καλκάνη	16
Χρήστον και Μίτσας Καπετανάκον, Στους τάφους των ηρώων	17
Δωρεές προς τον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος έτους 2001	17
Τα νέα μας	18
Συνδρομές	18

Η ΦΑΡΙΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΦΑΡΙΔΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' • ΤΕΥΧΟΣ 28ο • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2001

Η πολιτισμική κληρονομιά

'Εχει λεχθεί ότι οι εθνικοί ευεργέτες σήμερα δεν πρέπει να δίνουν χρήματα για να κτίζονται, αλλά να γκρεμίζονται κτήρια. Με τον τρόπο αυτό απαλλάσσεται μια περιοχή από το πλήθος των κτισμάτων, γεγονός που δίνει την ευχέρεια αποτελεσματικής αντιμετώπισης προπάντων του κυκλοφοριακού προβλήματος. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η προσπάθεια του δήμου για εξαγορά κτισμάτων, τα οποία στη συνέχεια θα κατεδαφίσει για τη διευκόλυνση της συγκοινωνίας και την απαλλαγή των κατοίκων από το θόρυβο.

Αυτό όμως δεν πρέπει να οδηγήσει στην άλλη πλευρά και να αδιαφορήσουμε για την καταστροφή, ανεπανόρθωτη πολλές φορές, κτισμάτων που θεωρούνται ως διατηρητέα. Θα αναφερθώ σε δύο περιπτώσεις. Η πρώτη είναι ο πύργος Λιακάκου στα Λιακαίκα. Ο πύργος αυτός ανήκε στον Τούρκο Δερβισόκο και περιήλθε στο Θεοδόσιο Λιακάκο, πρώτο δήμαρχο της Φάριδος, μετά την αναχώρηση των Τούρκων για την Τριπολιτσά (1821). Το κτίσμα είχε κι άλλον όροφο, όπως μου είχε πει η θεία μου Αριστέα Κατσουλάκου, και τον απέκοψε ο πατέρας της Παναγιώτης Σακελλαριάδης, για να αποτραπεί ο κίνδυνος μελλοντικής κατάρρευσης. Σήμερα όμως, καθώς η στέγη έχει πλήρως υποχωρήσει, απειλούνται και οι ίδιοι οι τοίχοι. Η δεύτερη είναι ο ναός του Αγίου Νικολάου του Κάτω Αρκασά στο κτήμα Ατσαβέ. Ο ναός είναι κτισμένος στη σημαντικότερη αρχαιολογική θέση της περιοχής. Από τη θέση αυτή έχουν αντληθεί μερικά από τα αρχαιολογικά ευρήματα που ευρίσκονται σήμερα στο δημαρχιακό κατάστημα, μεταξύ των οποίων και ακέφαλη προτομή. Ο ναός στον οποίο διακρίνονται εντοιχισμένα αρχαία αρχιτεκτονικά μέλη έχει καταρρεύσει. Οι εικόνες του τέμπλου έχουν εξαφανισθεί. Ένα τεράστιο κιονόκρανο στη δυτική θύρα της εκκλησίας έχει καταστραφεί για οικοδομικούς λόγους προφανώς.

Οι διανοίξεις δρόμων συντελούν στη δημιουργία πολιτισμού, του οποίου όμως αδιάψευστος δείκτης είναι η προστασία της πατρογονικής κληρονομιάς.

Θεόδωρος Σ. Κατσουλάκος

Γ. Α.Κ.- Αρχεία Νομού Λακωνίας:

Τα Αρχεία των σχολείων Α)βάθμιας και Β)θμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Φάριδος

Ανάμεσα στα Αρχεία των σχολείων που φυλάσσονται στα Γ.Α.Κ.- Αρχεία Ν. Λακωνίας σώζονται και Αρχεία από δημοτικά σχολεία του σημερινού δήμου Φάριδος: Καμινίων (Δάφνης), Λευκοχώματος, Ξηροκαμπίου, Παλαιοαπαναγιάς, Ποταμίας, Τραπέζοντής, καθώς και από το ελληνικό σχολείο, ημιγυμνάσιο και γυμνάσιο Ξηροκαμπίου (παράρτημα του γυμνασίου αρρένων Σπάρτης). Τα Αρχεία ταξινομήθηκαν θεματικά με χρονολογική σειρά από τις Ελένη Καπαδοκάκη, Ελισσάβετ Αντωνούλη και Πέπη Γαβαλά το 1992 και το 1995.

A' Το Αρχείο του Δημοτικού Σχολείου Καμινίων (Δάφνης) 1905-1944 (ΕΚΠ. 35.1)

1. Μαθητολόγιον του εν Καμινίοις του δήμου Φάριδος δημοτικού σχολείου των αρρένων (1905-06 έως 1906-07).
2. Μαθητολόγιον (1907-08 έως 1915-16) και Γενικός Έλεγχος (1906-07 έως 1912-13) του πλήρους δημοτικού σχολείου των αρρένων Καμινίων του δήμου Φάριδος Λακεδαίμονος.
3. Μαθητολόγιον του εν Καμινίοις πλήρους δημοτικού σχολείου των αρρένων (1915-1916 έως 1922-23).
4. Μαθητολόγιον του πλήρους δημοτικού σχολείου αρρένων Καμινίων (1923-24 έως 1931-32).
5. Μαθητολόγιον του δημοτικού σχολείου Καμινίων (1932-33 έως 1937-38).
6. Μαθητολόγιον του δημοτικού σχολείου Καμινίων (1938-39 έως 1943-44).
7. Γενικός Έλεγχος του εν Καμινίοις δημοτικού σχολείου των αρρένων (1913-14 έως 1921-22).
8. Γενικός Έλεγχος του πλήρους δημοτικού σχολείου των αρρένων Καμινίων (1921-1922 έως 1928-29).
9. Γενικός Έλεγχος δημοτικού σχολείου Καμινίων (1929-30 έως 1935-36).
10. Γενικός Έλεγχος του δημοτικού σχολείου Καμινίων (1936-37 έως 1941-42).
11. Βιβλίον Πιστοποιητικών Σπουδής (1928-29 έως 1933-34).

B' Το Αρχείο του Δημοτικού σχολείου Λευκοχώματος 1938-1949 (ΕΚΠ. 50.1)

1. Μαθητολόγιον του δημοτικού σχολείου Λευκοχώματος (1938-39 έως 1948-49). (Λείπει το μαθητολόγιο του σχολ. έτους 1942-43, ενώ το αντίστοιχο του σχολ. έτους 1945-46 έχει γραφτεί δύο φορές).
2. Γενικός Έλεγχος του δημοτικού σχολείου Λευκοχώματος (1938-39 έως 1948-1949). (Λείπει ο Γενικός Έλεγχος του σχολ. έτους 1945-46).

Γ' Το Αρχείο του Δημοτικού σχολείου Ξηροκαμπίου 1912-1986

I. 1912-1939 (ΕΚΠ. 63.1)

1. Μαθητολόγιον του μικρού δημοτικού σχολείου (1929-30 έως 1934-35).
2. Μαθητολόγιον (1935-36 έως 1938-39).
3. Γενικός Έλεγχος του δημοτικού σχολείου των αρρένων (1912-13 έως 1929-30).
4. Γενικός Έλεγχος του μικτού δημοτικού σχολείου (1930-31 έως 1934-35).
5. Γενικός Έλεγχος του μικτού δημοτικού σχολείου (1935-36 έως 1938-39).

II. 1953-1986 (ΕΚΠ. 63.2)

1. Εγκύλιοι διαταγαί (1956-1966).
2. Εγκύλιοι ΥΠ.Ε.Π.Θ. (1967-1977, λείπουν τα έτη 1969, 1970).
3. Εγκύλιοι ΥΠ.Ε.Π.Θ. (1978-1979).
4. Φάκελλος επόπτου Ζ' Ανωτ. Εκπ/κής Περιφερείας Εκπ/σεως (1974-1979).
5. Εγκύλιοι διαταγαί άλλων Υπουργείων (1969-1971, 1976-1979).
6. Φάκελλοι διαταγών Επιθεωρητού (1971-1973).
7. Εγκύλιοι διαταγαί Νομαρχίας Λακωνίας (1971-1979).
8. Φάκελλος διαταγών διαρκούς ισχύος (1972-1979).
9. Φάκελλος εισερχομένων εγγράφων (1980-1981).
10. Φάκελλοι εισερχομένων εγγράφων (1982-1983).
11. Φάκελλος εισερχομένων εγγράφων (1984-1986).
12. Φάκελλος άλλων Αρχών (1971-1980).
13. Φάκελλος εγγράφων προς και από άλλα σχολεία (1976-1980).
14. Προς Επιθεωρητή (σχολικά έτη 1974-1983: στατιστικά έντυπα και αλληλογραφία με τον κ. Επιθεωρητή).
15. Φάκελλος δελτίων ατομικότητας μαθητών σχολ. ετών 1977-1981.
16. Φάκελλος σχολικής εφορείας (1961, 1971, 1982).
17. Φάκελλος αποφάσεων απολογισμών ελεγκτικού συνεδρίου (1954, 1969, 1977).
18. Φάκελλος εμπιστευτικών εγγράφων από προϊσταμένην αρχήν (1970-1978).
19. Φάκελλος επιτροπής σχολ. θεμάτων και θεατρικών παραστάσεων και επιλογής μορφωτικών βιβλίων (1977-1979).
20. Αιτήσεις-εκδόσεις πιστοποιητικών βεβαιώσεων από έτους 1953-1980, προς και από το γυμνάσιο Ξηροκαμπίου καταστάσεις αποφοιτ. μαθητών 1979-1984.

Δ' Το Αρχείο του Δημοτικού σχολείου Παλαιοπαναγιάς 1908-1939 (ΕΚΠ. 61.1)

1. Μαθητολόγιον του εν Ανωγείοις δημοτικού σχολείου των θηλέων (1908-1909).
2. Μαθητολόγιον του εν Ανωγείοις - Παλαιοπαναγία δημοτ. σχολ. των θηλέων (1919-20 έως 1925-26).
3. Μαθητολόγιον του δημοτικού σχολείου θηλέων (1926-27 έως 1942-43, λείπει το μαθητολόγιο των σχολικών ετών (1929-30 έως 1941-42).
4. Μαθητολόγιον του δημοτικού σχολείου αρρένων (1928-29 έως 1932-33).

5. Μαθητολόγιον του δημοτικού σχολείου Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1933-34 έως 1937-38).
6. Γενικός 'Ελεγχος του εν Ανωγείοις-Παλαιοπαναγία δημοτ. σχολείου των αρρένων (1912-13 έως 1917-18).
7. Γενικός 'Ελεγχος του δημοτικού σχολείου αρρένων Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1918-19 έως 1925-26).
8. Γενικός 'Ελεγχος του δημοτικού σχολείου των αρρένων Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1926-27 έως 1928-29 (αρρένων) και 1919-20 έως 1921-22 (θηλέων)).
9. Γενικός 'Ελεγχος του δημοτικού σχολείου Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1929-30 έως 1932-33).
10. Γενικός 'Ελεγχος του δημοτικού σχολείου Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1932-33 έως 1935-36).
11. Γενικός 'Ελεγχος του δημοτικού σχολείου Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1936-37 έως 1938-39).
12. Βιβλίον Πιστοποιητικών Σπουδής (1905-06 έως 1926-27, λείπουν τα έτη 1910-1911 έως 1914-15, 1917-18 και 1922-23).
13. Πρωτόκολλον Αλληλογραφίας του δημοτικού σχολείου αρρένων Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1917-1924).
14. Πρωτόκολλον αλληλογραφίας του δημοτικού σχολείου Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1929-1932).
15. Πρωτόκολλον αλληλογραφίας του δημοτικού σχολείου Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1932-1934).
16. Πρωτόκολλον αλληλογραφίας του δημοτικού σχολείου Ανωγείων-Παλαιοπαναγίας (1935-1938).

E' Το Αρχείο του Δημοτικού σχολείου Ποταμιάς 1929-1939 (ΕΚΠ. 72.1)

Παρεδόθη από το δημοτικό σχολείο Ξηροκαμπίου.

1. Μαθητολόγιον (1929-30 έως 1938-39).
2. Γενικός 'Ελεγχος (1929-30 έως 1937-38).

ΣΤ' Το Αρχείο του Δημοτικού σχολείου Τραπεζούντης 1929-1947 (ΕΚΠ. 81.1)

1. Γενικός 'Ελεγχος του δημοτικού σχολείου αρρένων Τραπεζούντης (1929-30 έως 1946-47, λείπει ο Γενικός 'Ελεγχος του σχολ. έτους 1945-46).

Z' Το Αρχείο του Ελληνικού σχολείου Ξηροκαμπίου 1889-1946 (ΕΚΠ. 116.1)

Παρεδόθη από το Α' Γυμνάσιο και το Α' Λύκειο Σπάρτης.

Χρησιμοποιήθηκαν τα ίδια βιβλία παρά τις αλλαγές στην ονομασία του σχολείου εξ αιτίας των μεταβολών του εκπαιδευτικού συστήματος (Ελληνικό, Ημιγυμνάσιο, Γυμνάσιο). Εδώ, όμως, τα παρουσιάζουμε κατά σχολείο.

Z1. Το Αρχείο του Ελληνικού Σχολείου Ξηροκαμπίου¹ (1889-1929)

1. Μαθητολόγιον (1889-90 έως 1907-08).
2. Μαθητολόγιον (1908-09 έως 1929-30).
3. Γενικός Έλεγχος (1889-90 έως 1914-15).
4. Γενικός Έλεγχος (1915-16 έως 1927-28).
5. Ειδικός Έλεγχος (1889-90 έως 1918-19).
6. Ειδικός Έλεγχος (1919-20 έως 1928-29).
7. Βιβλίον Πιστοποιητικών σπουδής (1891-92 έως 1928-29).
8. Πρακτικόν (1896-1928).
9. Πρακτικόν (1928-1929).
10. Πρωτόκολλον εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων (1896-1918).
11. Πρωτόκολλον αλληλογραφίας (1924-1928).
12. Βιβλίον Πρακτικών Συνεδριάσεων της σχολικής επιτροπής (1919-1931).
13. Βιβλίον καταστάσεως δημοσίων υπαλλήλων, υπηρετών και εργατών (1921-1929).

Z2. Το Αρχείο του Ημιγυμνασίου Ξηροκαμπίου (1929-1939)

3. Μαθητολόγιον του Ημιγυμνασίου (1930-31 - 1937-38).
4. Γενικός Έλεγχος (1929-30 - 1937-38).
5. Ειδικός Έλεγχος (1929-30 - 1937-38).
6. Βιβλίον Πιστοποιητικών σπουδής (1929-30 - 1937-38).
7. Πρακτικόν (1929-30 - 1937-38).
8. Πρωτόκολλον αλληλογραφίας (1936-1938).
9. Βιβλίον Πρακτικών συνεδριάσεων της σχολικής εφορείας (1931-1938).
10. Βιβλίον Πρακτικών συνεδριάσεων της σχολικής εφορείας (1938).
11. Βιβλίον Ταμείου σχολικής Εφορείας (1931-1938).
12. Βιβλίον καταστάσεως δημοσίων υπαλλήλων, υπηρετών και εργατών (1930-1939).

(συνέχεια στη σελ. 11)

1. Το ελληνικό σχολείο Ξηροκαμπίου, σύμφωνα με τα στοιχεία των μαθητολογίων, λειτουργούσε τονιάχιστον από το 1873 ως μονοτάξιο. Στο περιοδικό Οικονομική Επιθεώρησης του 1880 δεν αναφέρεται. Από το 1881 έγινε διτάξιο μέχρι το 1894, οπότε έγινε πλήρες. Τόσο ο Η. Λιακόπουλος (*Στατιστική Επιθεώρησης του Βασιλείου της Ελλάδος, τεύχος Β',* εν Αθήναις 1888) όσο και η *Επετηρίδα του 1907-08* δηλώνουν «έτος συστάσεως» το 1881, δηλαδή τη χρονιά που έγινε διτάξιο. Στις 9.8.1894 η εφημερίδα *Ηώς* έγραψε «*Συννεστήθη Σχολαρχείον εν Ξηροκαμπίω του δήμου Φάριδος...* Άλλα δεν δικαιούνται άρα γε και άλλοι Δήμοι τα έχωσιν αν όχι Σχολαρχείον τονιάχιστον α' και β' τάξεις ελληνικών σχολείων... Εντατιόν ήθελε είσθαι αν η Κυβέρνησις αντί της δαπάνης ενός Σχολάρχου εν Ξηροκαμπίω κατήρτιζεν ελληνικά σχολεία εν Καστορίω, Λεβετσόβοις και Γερονθραῖς». Η εφημερίδα εννοεί τη μετατροπή του διτάξιου ελληνικού σχολείου σε τριτάξιο. Πράγματι, όμως, είχε καταργηθεί το ελληνικό σχολείο Λεβετσόβων και τα ελληνικά σχολεία Καστανιάς και Γερακίου. Το 1904, σύμφωνα με την *Επετηρίδα του 1907-08*, συστάθηκε το μονοτάξιο ελληνικό σχολείο των Γοράνων, το οποίο υπάρχει και στη *Στατιστική του 1910-11*. Το Αρχείο του σχολείου αυτού δεν σώζεται.

Η γέφυρα Λάπανι

Ήτο Ιανουάριος του 1941. Ευρίσκομαι εις το κεντρικόν μέτωπον της Αλβανίας. Φέρω τον βαθμόν του ανθυπολοχαγού και διοικώ τον 3ον λόχον του 13ου Συντάγματος πεζικού. Δύναμις λόχου πεζικού 4 έφεδροι ανθυπολοχαγοί διμοιρίται και 120 οπλίται. Διοικητής του Συντάγματος ο Αντισυνταγματάρχης Βασίλειος Καμπάνης. Την 13ην Νοεμβρίου 1940 εκτοξεύεται γενική αντεπίθεσις του στρατού μας εφ' ολοκλήρου του μετώπου. Ο Ιταλός στρατιώτης αδυνατεί να αντιμετωπίσει την επίθεσιν και υποχωρεί. Τα συντάγματα προελαύνουν κανονικά και όλα δείχνουν ότι δεν θα βραδύνει η κατάληψις ολοκλήρου της Αλβανίας.

Ατυχώς όμως ενέσκηψε χειμώνας δριμύς αναστέλλας την περαιτέρω κίνησίν μας. Οι δύο μεγάλοι ποταμοί Αώος και Ἀψος, που ευρίσκοντο στην κατεύθυνσίν μας, επλημμύρισαν. Αι επ' αυτών γέφυραι κατεστράφησαν από τους οπισθοχωρήσαντας Ιταλούς. Ανέκυψε δι' ημάς μέγα πρόβλημα, αφού έπρεπε να διαβούμε οπωσδήποτε τους πλημμυρίσαντας ποταμούς. Γεφυροσκευές ατυχώς δεν διέθετε ο στρατός μας. Το δύσκολον και επικίνδυνον έργον της κατασκευής προχείρων γεφυρών ανέλαβε το μηχανικόν. Πολύ δύσκολη η αποστολή του. Γήραξαν και θύματα. Το Σύνταγμά μας ευρίσκετο εις την περιοχήν Βερατίου με αποστολή να διαβή τον Ἀψον. Απαραίτητη όμως η κατασκευή γεφύρας. Το μηχανικόν ανέλαβε και επέλεξε το σημείον κατασκευής πλησίον του χωρίου Λάπανι. Εις το σημείον αυτό ο ποταμός συμπυκνούτο και διήρχετο από στενωπό. Μου έφερε εις τον νουν την στενωπόν της Ρασίνας στην περιοχήν του Ανακάλου. Κατόπιν εικοσαημέρου σκληράς και επικινδύνου εργασίας κατεσκευάσθη και μας παρεδόθη διά την χρησιμοποίησίν της. Η εν λόγω γέφυρα ήτο ξυλίνη. Είχε μήκος 10 μ. και πλάτος 2 μ. Κάτωθεν αυτής χάος μέγα. Το νερό στην κοίτη του ποταμού υπερέβαινε τα δύο μέτρα. Δεν άντεχε σε μεγάλο βάρος. Έτριζε κατά την διέλευσιν και έδιδε την εντύπωσιν ανασφαλούς κατασκευής.

Από αυτήν την γέφυραν είχα αποσταλήν να διαβώ με τον λόχον μου. Δυο-δυο πιασμένοι οι στρατιώται περνούσαν με το βλέμμα στραμμένον στην απέναντι όχθην. Ουδείς ετόλμα να κοιτάξῃ κάτω. Το θέαμα ήτο τρομακτικόν. Έκοβε την αναπνοήν. Τα θολά νερά του Ἀψου κυλούσαν ορμητικά προξενούντα εκκωφαντικόν θόρυβον. Μπροστά σ' αυτό το τρομακτικόν θέαμα αρκετοί των στρατιωτών απώλεσαν την ψυχραιμίαν των και εδίσταζον να διαβούν. Ευτυχώς υπήρχον περισσότεροι ψύχραιμοι, οίτινες ανέλαβον να βοηθήσουν τους διστάζοντας. Όλη η προσπάθεια διαπεραιώ-

(συνέχεια στη σελ. 14)

Το σχολαρχείο και οι μαθητές του

Το Ελληνικό Σχολείο ή Σχολαρχείο ήταν ονομασία σχολείου κατώτερης βαθμίδας στη Μέση Εκπαίδευση και ο Διευθυντής του λεγόταν Σχολάρχης, με πολλές αρμοδιότητες.

Το σχολείο αυτό ιδρύθηκε από τους Βαυαρούς με Β.Δ. της 31-12-1836 και σκοπό είχε να προετοιμάζει τους μαθητές για γυμνασιακές σπουδές ή να δίνει ολοκληρωμένη μόρφωση σ' αυτούς που δεν θα συνέχιζαν το Γυμνάσιο, ώστε να μπορούν ν' αντιμετωπίζουν τα προβλήματα της ζωής!

Τα σχολεία αυτά λειτούργησαν ως τριτάξια και δέχονταν μαθητές με εισαγωγικές εξετάσεις μετά την Τετάρτη Δημοτικού.

Το αναλυτικό πρόγραμμα του Σχολαρχείου έδινε εγκυκλοπαιδική μόρφωση στους τροφίμους. Έκει διδάσκονταν πολύ καλά την ελληνική γλώσσα, την πρακτική αριθμητική ως και όλα τα άλλα γνωστά μαθήματα, όπως: ιερά ιστορία, γενική γεωγραφία, ελληνική ιστορία, φυσική, μουσική, ζωγραφική, λατινικά, υγειενή, γυμναστική και ιδιαίτερα καλλιγραφία.

Αυτό το τριετές Μέσο σχολείο δοκιμάσθηκε με επιτυχία στην Ελλάδα έναν περίου αιώνα, ώστε σήμερα ακόμη οι γέροντες να τονίζουν με υπερηφάνεια ότι έχουν τελειώσει το Ελληνικό σχολείο πριν από εβδομήντα και πλέον χρόνια!

'Οταν έλειψε το Σχολαρχείο από το έτος 1929 αναγνωρίσθηκε έπειτα ότι είχε δικαίωση ψυχολογική και κοινωνική.

Οι απόφοιτοι του Σχολαρχείου έγιναν εργολάβοι, εργοδηγοί, έμποροι, δημόσιοι υπάλληλοι, υπαξιωματικοί, κατώτεροι αξιωματικοί του στρατού και της χωροφυλακής, γραμματοδιάσκολοι τον προηγούμενο αιώνα, γραμματείς Κοινοτήτων μετά το 1912 κ.ά.

Ο αείμνηστος καθηγητής μας της Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Κων/νος Σπετσιάρης τόσο στις παραδόσεις του όσο και στα συγγράμματά του υποστήριξε πολύ την αξία του Σχολαρχείου ή Ελληνικού Σχολείου και επρότεινε πάντα την επανίδρυσή του.

'Όλοι γενικά οι απόφοιτοι του Σχολαρχείου εγνώριζαν άριστα τη γραμματική, την ορθογραφία και το συναντικό της Ελληνικής γλώσσας καθώς και την πρακτική αριθμητική, η δε καλλιγραφία τους ήταν απαράμιλλη!

Έχω στα χέρια μου μερικά ιδιωτικά συμφωνητικά του αείμνηστου πατέρα μου Λεωνίδα Δημ. Μυλωνάκου, αποφοίτου του Σχολαρχείου, τα οποία προξενούν κατάπληξη για την ορθογραφία, τη σύνταξη, αλλά και τη ζηλευτή καλλιγραφία τους!

Γράφει π.χ. σ' ένα συμφωνητικό πωλήσεως χορτονομής: «Ο γεωργοκτηνοτρόφος Τάδε οφείλει να παραδώσει εις τον ιδιοκτήτην του αγρού δια την χορτονομήν τριάκοντα πέντε (35) οκάδας τυρού αγνού μέχρι τέλους του μηνός Απριλίου». Εντός παρενθέσεως έγραφε (τυρό άδαρτο) για να καταλαβείναι και ο τσοπάνης και να μη δέρνει το γάλα στο καδί πρωί και βράδυ μέχρι να γίνει το τυρί σχέτος ασβέστης.

Ακόμη θα αναφέρω και ένα τηλεγράφημα του άλλοτε γραμματέα της Κοινότητας Βασιλακίου (Ταράψης) και φίλου μου κ. Νίκου Γρηγορόπουλου σε μένα:

«Θερμά συγχαρητήρια δια την λαμπράν επιτυχίαν σας, ευχόμενος πάσαν περαιτέρω πρόοδον εν τω πνευματικώ στίβω».

Όμως στο σημερινό δημοσίευμα σκοπό έχω να παρουσιάσω και έναν άλλο απόφοιτο Σχολαρχείου με δυνατή πένα, τον αξέχαστο εργολάβο Δημοσίων Έργων Γιάννη Σημάδη από την Κυνουρία, του οποίου έργο είναι και οι μαρμάρινες βρύσες του Κοσμά, που αναγράφουν «Ιωαν. Σημάδης εποίησεν». Η σύζυγός του ήταν από την Ποταμιά και εκεί έμενε μέχρι το τέλος της ζωής του.

Ο αείμνηστος μπάρμπα-Γιάννης για κάθε στραβοτιμονιά της Δημοσίας Διοικήσεως, που τον ενοχλούσε ή τον αδικούσε έστελνε τηλεγραφική αναφορά παραπόνων στον εκάστοτε Πρωθυπουργό.

Επειδή υπήρχετησα ως δάσκαλος στην Ποταμιά και πολύ συχνά μιλούσαμε και μάλιστα του έλεγα πως τον θαύμαζα για τις σπουδαίες αναφορές του σε καθαρεύουσα γλώσσα, μου έδωσε αντίγραφα απ' όλες και στο αρχείο μου έχω φάκελλο με το χαρακτηρισμό «Αναφορές Ιωαν. Σημάδη».

Γύρω λοιπόν στο 1953 ο μπαρμπα-Γιάννης ήταν ο εργολάβος του Παιδικού Σταθμού Σπάρτης και μετά την αποπεράτωση έπρεπε να λαμβάνει κάποιο υπόλοιπο τριακοσίων χιλιάδων δραχμών, τότε. Πήγαινε συχνά στους αρμόδιους μηχανικούς της Νομαρχίας (δεν υπήρχε ακόμη Πολεοδομικό), και ζητούσε να του υπογράψουν το σχετικό ένταλμα. Αυτοί δεν το υπέγραφαν και του έλεγαν ότι χρειάζεται η έγκριση του Υπουργείου.

Αγανακτισμένος έψαξε το ζήτημα και ανακάλυψε ότι οι μηχανικοί είχαν άδικο και δεν χρειαζόταν η έγκριση του Υπουργείου, γι' αυτό θύμωσε και έστειλε το παρακάτω τηλεγράφημα στον τότε Πρωθυπουργό, που έλεγε τα εξής:

Εξοχώτατον Κύριον Πρόεδρον της Ελληνικής Κυβερνήσεως

Εἰς Αθήνας

«Λήξις πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου εγένετο γνωστή αμέσως. Stop. Θιβέτ λόγω ατελών μέσων επικοινωνίας επληροφορήθη μετά εξάμηνον. Stop. Νόμος αποκεντρώσεως εφημρόδιθη προ τριετίας. Stop. Αρμόδιοι μηχανικοί Νομαρχίας Λακωνίας έχουσι παντελή άγνοιαν ότι δαπάνη κατωτέρα των πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών δεν χρήζει εγκρίσεως Υπουργείου. Stop. Ούτω αγνοούντες ταλαιπωρούσι Κυβέρνησιν, λαόν βιοπαλαιστήν και εργολάβον αποπερατώσεως Παιδικού Σταθμού Σπάρτης και εμπαιζίουν ως η Πηγελόπη μνηστήρας».

*Μετά πάσης τιμής
Ιωάννης Σημάδης
Εργολάβος, κάτοικος Ποταμιάς Λακεδαιμονος*

Περιττόν να τονισθεί ότι ο παραπονεθείς Ι. Σημάδης δικαιώθηκε πανηγυρικά!

Άλλα για τις τηλεγραφικές αναφορές παραπόνων του μπαρμπα-Γιάννη θα επανέλθω σύντομα σε άλλο δημοσίευμά μου.

Σταύρος Λ. Μυλωνάκος

Δάσκαλε, σ' ευχαριστούμε

Τον θυμάμαι σαν να ταν χτες στην έδρα του να παραδίδει βυζαντινή ιστορία με κάθε λεπτομέρεια και να επιβάλλει την «αυστηράν» πειθαρχία με τη βέργα.

Δεν μπορώ να πω πως δεν τον φοβόμουν, μιας και δεν αστειεύόταν. Αποφάσισα ωστόσο να γράψω τούτες τις αράδες, γιατί νομίζω ότι η μεγαλύτερη ανταμοιβή ενός εκπαιδευτικού είναι η αναγνώριση του έργου του. Και μάλιστα, δταν είναι εν ζωή, επειδή, δταν δεν ζουν πια, γίνονται όλοι αξιόλογοι.

Αυστηρός, δπως όλοι οι δάσκαλοι τότε, πίστευε πως το καταλληλότερο σύνεργο της μάθησης ήταν η βέργα. Το γεγονός αυτό έγινε αιτία κάποιοι να μην εκτιμούν δσο πραγματικά αξέζει την προσφορά του στην πρόδο των μαθητών του Εηροκαμπίου. Δε θυμάμαι να έλειψε ούτε ώρα, αν και πολλές φορές ήταν «του θανατά» από γρίπη. Ο ζήλος του «για να μάθουμε» ήταν τέτοιος που μας κρατούσε και σε κάποια διαλείμματα για μάθημα. Ακόμη και όταν μας τιμωρούσε, είμαι βέβαιος δτι οι προθέσεις του ήταν αγνές και εκπήγαζαν από υπερβάλλοντα ζήλο για να μη μελνουμε «ξύλα απελέκητα». Κρίνοντας τα γεγονότα με τόση χρονική απόσταση, νομίζω ότι πρέπει να εργαζόταν και στο σπίτι αρκετά, ώστε να παρουσιάζει στην τάξη ένα τέτοιο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα.

Οι αρχές που μας δίδαξε για τη ζωή, τον άνθρωπο, την πατρίδα αποτελούν τη βάση και το θεμέλιο λίθο, πάνω στον οποίο θα οικοδομήσουμε και εμείς τη ζωή μας, την οικογένειά μας. Και ευτυχώς που ο Γιώργος ο Μιχαλάκος επέμενε τόσο σ' αυτές τις αξίες, που σήμερα βάλλονται από παντού.

Για όλα όσα δώσατε σε μας, κύριε Γιώργο, και σαν ελάχιστη ανταπόδοση:

Δάσκαλε, σ' ευχαριστούμε.

X. K. K.

Γ. Α. Κ.- ΑΡΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

(συνέχεια από τη σελ. 7)

Z3. Το Αρχείο του Παραρτήματος γυμνασίου Αρρένων εν Εηροκαμπίῳ

1. Βιβλίον εισιτηρίων και κατακτηρίων εξετάσεων (1942-1946).
2. Βιβλίον Πιστοποιητικών σπουδής (1942-1943).
3. Βιβλίον Πράξεων του Παραρτήματος Αρρένων Σπάρτης εις Εηροκάμπι (1942-1946).
— Πιστοποιητικά, ενδεικτικά, αποδεικτικά, δίπλωμα, έγγραφα, τηλεγραφήματα (1934-1945).

Επίσης σώζονται Αντίγραφα Γενικών Ελέγχων και καταστάσεις βαθμολογίας Ημιγυμνασίου-Γυμνασίου Εηροκαμπίου (1927-1947) στο Αρχείο της Δ/νσης Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης Ν. Λακωνίας (1919-1968) (ΕΚΠ. 119.1).

Δρ. Πέπη Γαβαλά

Αρχειογόμος, Προϊσταμένη Γ.Α.Κ.- Αρχείων Ν. Λακωνίας

Χριστούγεννα

Χριστούγεννα!

κι αναπολώ τα παραμύθια της γιαγιάς
δίπλα στο τζάκι
με τα χέρια τυλιγμένα στην ποδιά της,
για καλικάτζαρους που τριγυρίζουνε στη γη
και χώνονταν όπου βρούνε
την κατάμαυρη ουρά τους.

Χριστούγεννα!

κι οι αναμνήσεις με πηγαίνοντα στο χωρίο
στο σπίτι που μοσχοβολούσε μέλι και καρύδια
στο ράφι τα χριστόφωμα βαλμένα στη σειρά,
οι κουραμπιέδες στις πιατέλες
και στο δέντρο τα στολίδια.

Χριστούγεννα!

τα παιδικά μας όνειρα έβγαζαν φτερά
και περιμέναμε τα δώρα
με περίσσειο χτυποκάρδι,
τα λονστρινένα μας γοβάκια, την καινούργια φορεσιά,
τον 'Αη Βασίλη, ένα παιχνίδι ν' ακουμπήσει
στο ζεστό μας προσκεφάλι.

Χριστούγεννα!

στους δρόμους ξεχυμένα τα παιδιά,
κόκκινες μύτες, κάλαντα, τραγούδια,
κατάμεστη η μικρή μας εκκλησιά,
ευχές για την καινούργια τη χρονιά
στο γιορτινό τραπέζι αχνιστή
να περιμένει η γαλοπούλα.

Γιώτα Λαμπριανάκον-Βοϊβή

ΕΛΕΓΕΙΑ

(Στον Χαρίλαο... τον Δικαστή)

Παραιτήθηκες από το ΣΩΜΑ αγέρωχα μα ταπεινά
χωρίς φανφάρες
'Εφυγες κι ἀφησες τη «ΘΕΜΙΔΑ» ψηλά.
'Ετσι σου πρεπει να κάμεις
Είπαν πολλοί: 'Οτι φοβήθηκες...
Δεν ήταν όμως φόβος, γιατί δεν ήξεραν.
'Ηταν αξιοπρέπεια για όσους ήξεραν...

'Ηταν αδύνατο εκεί που είχες πει για κάτι, ότι είναι NOMIMO
μετά να πεις, γιατί έτσι ήθελαν «οι πολλοί». OXI, δεν είναι NOMIMO.
Στο ίδιο πράγμα, το αρχικό NAI, ήταν πίστη, ήταν συνείδηση.
Το OXI μετά, ήταν πάλι πίστη και συνείδηση.
'Ηταν η αποκάλυψη της ελεύθερης σκέψης του ταγμένου
από τη MOIPA, για τους ανθρώπους KRITH.

Χαρίλαε! Για σένα η εφαρμογή του NOMΟΥ,
σ' όλη την απέριττη ζωή σου ήταν το ΦΩΣ
Για τους άλλους τους ανήμπορους, η ΕΛΠΙΔΑ
στην έννομη η άνομη ΕΞΟΥΣΙΑ.

Χαρίλαε! Αφού καταξιώθηκες σαν ΔΙΚΑΙΟΣ KRITHΣ.
'Εφυγες απλά, αφού έζησες όσο σου πρεπει...
Τάφηκες στην Πολοβίτσα.
Στο λόφο τ' Άι-Λια, εκεί που ήθελες.
Για ν' αγναντεύεις τον Ταῦγετο ψηλά,
τον κάμπο χαμηλά...
Χαρίλαε! Κοιμήσου στη γαλήνη του σκεπασμένου
από κυκλάμινα χώρου που διάλεξες.

Πατέρα μου! Προσεύχομαι στον ENA,
Για να μπορείς να τον κοιτάς 'κατάματα',
Για να 'χεις 'καλήν απολογίαν', όταν κληθείς
στον λαμπερό ΤΟΥ ΘΡΟΝΟ.

*N. Καπετανάκος
«τον Χαρίλαον»*

Από τη δραστηριότητα του Συλλόγου Κυριών Ξηροκαμπίου

Στις 8 Ιανουαρίου 2001 το απόγευμα ο Σύλλογος Κυριών του χωριού έκαψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα και βράβευσε σε συνεργασία με το Φιλόπτωχο Ταμείο της ενορίας τους αριστούχους μαθητές που τέλειωσαν το Δημοτικό, τον πράττο μαθητή από κάθε τάξη του Γυμνασίου και Λυκείου, αλλά και όσους επέτυχαν στα Ανάτατα και Τεχνολογικά Ιδρύματα της χώρας μας. Η αιθουσα σήταν γεμάτη από παιδιά και γονείς και μέλη του Συλλόγου Κυριών. Παραπέμπονται οι ιερέας του χωριού π. Γεώργιος Λάτσης, ο οποίος ευλόγησε την πίτα, ο δήμαρχος κ. Π. Παναγιωτούνάκος, ο αντιδήμαρχος κ. Δημήτριος Πρέβας, η πρόεδρος του συλλόγου κ. Βασιλική Ρηγάκου μαζί με το διοικητικό συμβούλιο. Στην εκδήλωση έλαβε μέρος και η νεοσύστατη χορωδία του δήμου με τον υπεύθυνο κ. Κωνσταντίνο Φουντούκη, η οποία έβαλε τα κάλυκτα και τραγούδησε ελληνικά τραγούδια. Τα παιδιά της ΣΤΥ Δημοτικού, τα οποία φοιτούν ήδη στο Γυμνασίο, εβράζευσε το ενοριακό Φιλόπτωχο Ταμείο, ενώ όλα τα άλλα ο Σύλλογος Κυριών.

Τα παιδιά που βρεθεύτηκαν είναι: Δημοτικό Αποστολάκου, Δήμαρχρια Δογαντζή, Αγγελική Καλογερά, Ευαγγελία Κυριακάκου, Μαρία-Άννα Λάτση, Στερνίδη Μπέκελη, Ελένη Παλέτη, Μαρίνα Φραγκή. Γυμνασίου: Α' τάξη Παρασκευή Ταμπάκη, Β' τάξη Γεώργιος Γάββαρης, Γ' τάξη Αυγατερίνη Μήχου. Λυκείου: Α' τάξη Ελένη Κριτσιγλιού, Β' τάξη Αγγελική Μήχου, Γ' τάξη Μαρία Φραγκή. Επιτυχόντες σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.: Αναστοσία Αγγελοπόλου Πολιτικής Επιστήμης Κρήτης, Μαρία Αποστέλη Διεύθυνση Επιχειρήσεων, Όλγα Λαναστασάκου Παιδαγωγικό Αιγαίου, Αθηνάσιος Καπάνιος Ηλεκτρολογίας Διυτισής Μακεδονίας, Σταύρος Κυριακάκου Τουριστικών Επαγγελμάτων, Γεώργιος Κρέκας Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Κρήτης, Ευθυμία Λαζαρίδη Δημόσιας Διεύθυνσης Παντείου, Παναγιώτης Λάτσης Θεολογίας Αθήνας, Μαρία Φραγκή Νομαρχή Θράσης, Αθηνάσιος Φωτέπουλος Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Κρήτης.

Στην εκδήλωση μίλησε η πρόεδρος του Συλλόγου Κυριών και απερίθινη γιαρτίστρια ο δήμαρχος Φάριδος.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΛΑΠΑΝΙ

(συνέχεια από τη σελ. 8)

σταυρός διήρκεσε περίπου μίλια ώραν. Χρειάσθηκε μεγάλη προσπάθεια εκ μέρους μου να εμφυγάνω τους καμφύντας φυγιάδως. Τελικά διέβημεν άπαντες αβλαβείς.

Είναι όμως αξιοπρόσεκτον πώς η ματαβολή των συνθηκών πορείας μπορεί να θέτει σε δοκιμασίων και την πλέον ηρωικήν ψυχήν. Ο όνθρωπος είναι γενναίδος, όταν πατά εις την γην, τον φυσικόν του χώρον, από τον οποίον αντλεί δύναμιν. Την χρονικήν αυτήν διάρκειαν της αγωνιέδους προσπαθείας μου δεν θα ξεγάσω ποτέ. Η γέφυρα Λάπανι παραμένει εισέτοιχος στην μνήμην μου ως ένας τρομερός εφιάλτης.

Νεολαίας Μπουραζέλης
Συνταγγειατέργητης κ.α.

Ο επιτάφιος της Ελένης*

VIII

*Ποιος θα σκουπίσει την αυλή
και ποιος θα μαγερέψει
ποιος θα ζυμώσει το φωμά
και ποιος θα μ' αφεντέψει;*

*Και τα προικιά που κένταες
βελόνι το βελόνι
τά μασα και τα σκέπασα
με κάτασπρο σεντόνι.*

*Αχ σπλάχνο τον σπλάχνον μου
πού πάει η ομορφιά σου;
σα τι στεφάνι θα φορείς
στα ολόσγονρα μαλλιά σου;*

*Δεντρό μου κι αντιστύλι μου,
Λουλούδι, μενεξέ μου,
άνοιξε τα ματάκια σου
για λίγο μίλησέ μου.*

*Το κλάμα μου εστέρεψε
στο ματοτσίνωρό μου,
γκόνι μου κι αποκούμπι μου,
ζέστα των γερατειών μου.*

* Απόσπασμα από ευρύτερο ποίημα.

Γιάννης Δ. Καπετανάκος

Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΦΑΡΙΔΟΣ

Η «Φάρις» εκδίδεται, με κάποιες διακοπές, γύρω στα τριάντα πέντε χρόνια. Από την πρώτη στιγμή ως στόχο της έθεσε την καταγραφή και παρουσίαση στοιχείων που αφορούν τη γλώσσα, τη λαογραφία, την ιστορία του τόπου. Κατάφερε έτσι να κινήσει το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών και παράλληλα να έλθει σε επαφή με τους απόδημους.

Τα έξοδα της εκτύπωσης και διακίνησης καλύπτονται (όχι πάντοτε, κι αυτό είναι το πρόβλημα) από τις συνδρομές των αναγνωστών της, οι οποίες είναι προαιρετικές. Με τους ίδιους λοιπόν στόχους και τα ίδια προβλήματα συνεχίζει...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗ

Στις 22 Δεκεμβρίου του 2000, επήλεκτο μέλος της Εηροκαμπίτικης κοινωνίας εξεμέτρησε το ζην, βιώσας βίο ενάρετο και ανιδιοτελή μεστόν εβδομήκοντα επτά χρόνων. Γόνος παλαιάς και μεγάλης οικογένειας του τόπου, είδε το φως της ζωής στα 1923. Διαπλάστηκε και αιδρώθηκε με σπάνιες για την εποχή μας αρετές με πρώτιστες την εντιμότητα, την ειλικρίνεια, την ανιδιοτελεία και την βραχυλογία.

Άριστος οικογενειάρχης και επαγγελματίας, συνέχισε την επαγγελματική δραστηριότητα του πατέρα του, εκσυγχρονίσας με τελείωτα μηχανήματα σύνθλιψης ελαιών το από προπολεμικής εποχής οικογενειακό εργοστάσιο - ελαιοπιεστήριο, συντελέσας στην παραγωγή αρίστης ποιότητας ελαιολάδου. Οι πελατειακές του σχέσεις εδράζονταν στην εντιμότητα και την ειλικρίνεια. Η εκτίμηση των συμπατριωτών του Εηροκαμπιτών στο πρόσωπό του απροσμέτρητη. Τέσσερις τετραετίες τιμήθηκε με το αξίωμα του Προέδρου της Κοινότητας. Και αυτός ανταπέδωσε την τιμή. Ακούραστα εργάστηκε χωρίς θέρυθο, χωρίς αυτοπροβολή, χωρίς ιδιοτέλεια. Μία πλήρης προσωπικότητα. Και στο λόγο ένας αρχαίος Λάκωνας. Γνώριζε πότε να σιωπά, πότε να λέγει και πότε να πράττει. Η προσφορά υψίστη, η μνήμη αιωνία.

Δημήτριος Γ. Λάσκαρης

Στη Γεωργία Ανδριανοπούλου-Καλκάνη,

την όμορφη Εηροκαμπιτόνυφη, που κίνησε πρόωρα για το ανεξιχνίαστο Υπερπέραν και κοντοστάθηκε στο κοιμητήρι της Καστανιάς, σ' ένα καταράχι του Ταύγέτου, το παρακάτω μοιρολόνι του τόπου μας, από τα ελάχιστα της προφορικής μας λογοτεχνίας με αισιόδοξο μήνυμα:

*Μαστόροι Καλαβερτιανοί και μαρμαροχτιστάδες,
που πελεκάτε μάρμαρα και φτιάνετε κιβούρια,
φτιάχτε μακρόν, φτιάχτε πλατύ, φτιάχτε το του κορμιού της
και στη δεξιά του τη μεριά άστε 'να πανεθύνι,
να μπαίνει ο ήλιος το πρωί, δροσιά το μεσημέρι,
να μπαίνοβγαίνει το πουλί, να φέρνει το χαμπέρι.*

Θεόδωρος Σ. Κατσουλάκος

ΣΤΟΥΣ ΤΑΦΟΥΣ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

Προσκυνητής σαν έρχομαι σε τούτα δω τα μέοη,
εδώ που πρωτοφύσηξε της λευτεριάς τ' αγέροι.
χορτασμένα μνήματα η δόξα τα φυλάει
κι αγάλματα περήφανα κανένα δε μιλάει.
Εδώ τα παλληκάρια μας κρατούσανε τα τόξα,
εδώ συμπεθεριάζανε ο χάρος με τη δόξα·
τους σταυραετούς παντρεύανε με την ελευθερία
κι η δόξα τούς επροίκιζε με την αθανασία.
Τραγουδιστές τραγουόδησαν παλληκαριών ανδρεία
και οι γυναικες ἔκλαγαν παλληκαριών θυσία.

Χρήστος και Μίτσα Καπετανάκον
Raleigh N.C., U.S.A.

ΔΩΡΕΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΕΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 2000

Ευγενία Αυγουστάκη 100.000, Βασιλική Σκουριώτη 100.000, Αναστασία Στού-
μπου 30.000 εις μνήμη του συζύγου της, Γεωργία Ματθαίου 10.000 εις μνήμην
ιερέως Ηλία Ματθαίου, Γεώργιος Αρμπούζης 15.000, Παναγιώτης Αρμπούζης
20.000, Ανδρέας Μιχαηλίδης 50.000 εις μνήμην Δέσποινας Βασταρδή, Αθανάσιος
Σολωμός 50.000 εις μνήμην του πατέρος του Ηλία, Νικόλαος Σολωμός 50.000 εις
μνήμην του πατέρος του Ηλία, Βασιλική Πολυμενάκου 20.000 εις μνήμην της μη-
τρός της Παναγιώτας Δούκα, Γεώργιος Δούκας 20.000, Γεωργία Κούτσαρη 30.000
εις μνήμην της κόρης της Ελένης, Γεώργιος Μιχαλάκος 20.000 εις μνήμην Δημη-
τρίου Κουτσουμπού, Σοφία Αδαμοπούλου 100.000 εις μνήμην προσφιλών της, Ηλίας
Αναστόπουλος 25.000, Γεώργιος Δριμπέλας 50.000 για το καμπαναριό, Λεωνίδας
Μπαρμπαγιάννης 10.000 εις μνήμην Κωνσταντίνας Μανιάτη, Λεωνίδας Λεωτσάκος
10.000 εις μνήμην Κωνσταντίνας Μανιάτη, Κωνσταντίνος Λάππας 10.000 εις μνή-
μην Κωνσταντίνας Μανιάτη, Γρηγόριος Κουλίζος εις μνήμην Κωνσταντίνας Μανιάτη,
Γρηγόριος Κουλίζος 10.000 εις μνήμην Κωνσταντίνας Μανιάτη, Πέτρος Κουλίζος
20.000 εις μνήμην Κωνσταντίνας Μανιάτη, Νικόλαος Γεωργόπουλος 20.000 εις μνή-
μην Κωνσταντίνας Μανιάτη, Δημήτριος Μανιάτης 30.000 εις μνήμην των γονέων
του, Πέτρος Κουλίζος 20.000 εις μνήμην Παναγιώτας Προκοπίδου, Δημήτριος Μα-
νιάτης 20.000 εις μνήμην Παναγιώτας Προκοπίδου, Ηλίας Προκοπίδης 15.000 εις
μνήμην Παναγιώτας Προκοπίδου, Γεώργιος Λεονταρίτης 18.000, Δημήτριος Π. Απο-
στολάκος 20.000 εις μνήμην της μητρός του, Νικόλαος Γεωργίου 20.000 εις μνήμην
της μητρός του, Δημήτριος Σπ. Αποστολάκος 10.000 εις μνήμην Ευαγγελίας Απο-
στολάκου, Κωνσταντίνα Κυριαζή 20.000 εις μνήμην της μητρός της, Κωνσταντίνος
Βολτής 20.000 εις μνήμην Ευσταθίας Σακελλαριάδου, Θεόδωρος Ταμουρίδης 15.000,
Νικόλαος Παιδακάκης 50.000 για το καμπαναριό, Δημήτριος Ξηροπόδης 50.000 εις
μνήμην της αδελφής του Ελένης, Κωνσταντίνος Βολτής εις μνήμην Ρούλας Θεοδο-
σίου, Αγώνυμος 80.000.

Ιερεύς Γεώργιος Λάτσης

ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Παναγιώτης Κληρονόμος και Παναγιώτα Πλαγάκη απέκτησε αγόρι. Το ζεύγος Γεώργιος Ρηγάκος και Καλλιόπη Ρηγάκου απέκτησε αγόρι. Το ζεύγος Χρήστος Κοκκορός και Μαρία Μαρτσούκου απέκτησε αγόρι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Παναγιώτα Φεγγαράδη χήρα Αθανασίου ετών 87, Γεώργιος Μούτουλας του Λυκούργου ετών 78, Ελένη Χλου χήρα Χρήστου ετών 80, Έλλη Ιατρίδου του Πέτρου ετών 86, Γεώργιος Σολωμός του Ευστράτιου ετών 77, Παναγιώτα Δογαντζή χήρα Παναγιώτη ετών 79, Ευστράτιος Παπαδημητρίου του Γεωργίου ετών 79, Σταυρούλα Μανιάτη χήρα Βασιλείου ετών 91, Ιωάννης Κοκκορός του Γεωργίου ετών 68, Γεωργία Ανδριανοπούλου-Καλκάνη ετών 51.

ΓΟΡΑΝΟΙ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Βασιλείος Καλκάνης και Μαργαρίτα Παυλή απέκτησε αγόρι. Το ζεύγος

Ta νέα μας

Χρήστος Ρηγάκος και Γεωργία Κωστούλια απέκτησε αγόρι.

ΛΕΥΚΟΧΩΜΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Σωτήριος Λιακάκος και Βασιλική Κωνσταντέλου απέκτησε κορίτσι. Το ζεύγος Βασιλείος Τσουλαμάνης και Άννα Μπλανένογλου απέκτησε κορίτσι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσε η Ζωίτσα Σωτηράκου του Γεωργίου ετών 92.

ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Το ζεύγος Γεώργιος Σμυρνιώς και Ελένη Σταθάκου απέκτησε αγόρι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Κων/νος Μπέρδος του Δημοσθένη ετών 83, Χριστίνα Πλαΐνου του Παναγιώτη ετών 38.

ΠΟΤΑΜΙΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Νικόλαος Παπαδάκος του Γεωργίου ετών 90, Γεώργιος Δούκας του Αλέξανδρου ετών 71.

ΑΝΩΓΕΙΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Βασιλική Σταθάκου χήρα Ιωάννη ετών 98, Βασιλείος Κουμουτσάκος του Νικολάου ετών 96.

ΛΙΑΝΤΙΝΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσε η Πιπίτσα Νικολακάκου χήρα Ηρακλή ετών 92.

Συνδρομές

Για τη συνέχιση της έκδοσης της «Φάριδος»: Δήμητρα Σταθοπούλου (5.000), Παναγιώτης Μανδραπήλιας του Θ. (1.500), Δημήτριος Χριστάκος (1.000), Κων/νος Σταφύλιαννης του Π. (1.500), Μαρία Χριστοπούλου (5.000), Ηλίας Μανιάτης (1.000), Στρατής Σταφύλιαννης (5.000), Αντωνία Φόρτσα (5.000), Πέτρος Χαρίσης (3.000), Ευάγγελος Σκιαδάς (2.000), Κων/να Αργετάκον (1.500), Ματίνα Παυλακάκου (3.000), Λάδυπρος Σακελλαριάδης (10.000), Αννίτα Λούβη-Γιατράκου (5.000), Ελληνικά Γενεαλογικά Γραφεία Λακωνίας «Οι Ρίζες» (1.500).